

DET HÄR ÄR BOTKYRKA

BOTKYRKA
KOMMUN

Plan för utbildningar på introduktionsprogram

Innehållsförteckning

Förord	3
Inledning	4
Individuell studieplan.....	4
Övergång mellan skolor	5
Avbrott och samarbete med KAA	5
Utbildning för elever som tillhör den anpassade gymnasieskolans målgrupp	5
Gymnasieintyg eller skriftlig sammanställning	6
Introduktionsprogram på Botkyrkas kommunala gymnasieskolor	6
Programinriktat val, IMV	6
Individuellt alternativ, IMA	9
Yrkesintroduktion, IMY	11
Utbildningens längd	12
Uppföljning av elevens utbildning	12
Språkintröduktion, IMS.....	13

Förord

Till dig som elev och till dig som arbetar med introduktionsprogrammen.

En genomförd gymnasieutbildning är en av de viktigaste faktorerna för en människas möjligheter att få arbete och ett hållbart liv som en aktiv samhällsmedborgare. I Botkyrka kommun ska du som elev på introduktionsprogrammen ges de bästa förutsättningarna att utveckla de kunskaper och färdigheter som behövs för din fortsatta utbildningsresa och arbetslivet. Fokus ska ligga på att skapa en intressant och framgångsrik studieupplevelse grundad i positiva förväntningar på elevers vilja och förmåga att lära och utveckla kunskaper. Nära pedagogiska relationer med dina lärare och kontinuitet i utbildningen är också viktiga delar i att skapa en positiv studieupplevelse för dig som elev.

Utbildningen på introduktionsprogrammen ska tydligt möta de enskilda elevernas behov och intressen. Samverkan med de nationella programmen ökar elevernas möjligheter att anpassa sin utbildning. En aktiv studie- och yrkesvägledning och närvarande elevhälsa som bidrar med kompetens och stöd stärker ytterligare förutsättningarna för att du som lärare och du som elev, tillsammans ska kunna göra ett bra arbete. Målet är ju att du som elev ska nå så hög måluppfyllelse som möjligt utifrån dina egna förutsättningar och uppsatta mål.

Genom att du som elev och du som lärare ges förutsättningar att arbeta på detta sätt, skapar vi goda möjligheter för att varje elev ska kunna förverkliga sig själv och nå sina drömmar!

Peter Bergström

Verksamhetschef för gymnasieskolan i Botkyrka kommun, november 2023

Inledning

Introduktionsprogrammen riktas till ungdomar som behöver fortsatta studier för att uppnå gymnasiebehörighet. Syftet med introduktionsprogrammen är att förbereda elever för nationella program, annat introduktionsprogram, annan utbildning eller arbetsmarknad.

Hemkommunen ansvarar för att alla behöriga ungdomar i hemkommunen erbjuds programinriktat val, yrkesintroduktion, individuellt alternativ och språkintröduktion. Om antalet platser är färre än antalet sökande till programinriktat val eller yrkesintroduktion som anordnas för en grupp elever ska huvudmannen göra ett urval på samma sätt som för nationella program.

Introduktionsprogrammen är öppna för ungdomar som avslutat sin grundskoleutbildning eller motsvarande och för nyanlända ungdomar¹ som påbörjar sin gymnasieutbildning under tiden till och med det första kalenderhalvåret det år då de fyller 20 år.² Asylsökande ungdomar får inte påbörja gymnasieutbildning efter att de fyllt 18 år.

I Plan för utbildningar på introduktionsprogram 2023 - 2024 fastställs utbildningarnas syfte, huvudsakliga innehåll och längd. Planen ska också utgöra ett underlag för uppföljning, analys och utveckling av Botkyrka kommuns introduktionsprogram.

Individuell studieplan

Rektor ansvarar för att varje elev inom introduktionsprogrammen har en individuell studieplan (ISP) som utgår från huvudmannens plan för utbildning.³

Eleven ska vara delaktig i att ta fram studieplanen, eftersom den ska utgå från elevens förutsättningar, behov och mål. Varje skola har rutiner för att tillsammans med eleven följa upp målen.

¹ 17 kap. 12 § Skollag (2010:800)

² 15 kap. 5 § Skollag (2010:800)

³ 17 kap. 7 § Skollag (2010:800)

Den individuella studieplanen följer eleven genom hela utbildningen och ska innehålla:

- utbildningens mål och längd
- ämnen, kurser, delar av kurser, annan yrkesinriktad utbildning, praktik samt andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling och som är avsedda att ingå i utbildningen
- när det är aktuellt, det yrkesområde som utbildningen är inriktad mot
- om eleven läser ett yrkespaket

Eleverna har rätt till en garanterad undervisningstid på 23 timmar i veckan. En undervisningstid på mer än 23 timmar kan erbjudas elever om andra gynnsamma insatser behövs för att uppfylla utbildningens mål. Utbildningens omfattning får även minskas för en elev som begär det och om det bedöms finnas särskilda skäl.⁴

Övergång mellan skolor

När en elev övergår från en skolform till en annan skolform, så ska den skola som eleven lämnar, överlämna de uppgifter om eleven som behövs för att underlätta övergången för eleven. Det görs för att alla elever ska få en bra start på sin nya utbildning. Den mottagande enheten ska skyndsamt informera den överlämnande skolan om att eleven har tagits emot, om det inte är obehövligt.

Avbrott och samarbete med KAA

Om en folkbokförd elev i Botkyrka avbryter sina studier inom gymnasieskolan, ska skolan göra en avbrottsanmälan till kommunens aktivitetsansvar (KAA). För de elever som inte är folkbokförda i Botkyrka görs en avbrottsanmälan till KAA i hemkommunen. Syftet med avbrottsrutinen är att skapa goda förutsättningar för relevanta åtgärder och etablera kontakt så snabbt som möjligt mellan ungdomen och KAA.

Utbildning för elever som tillhör den anpassade gymnasieskolans målgrupp

För elever som tillhör den anpassade gymnasieskolans målgrupp, erbjuder Botkyrka kommun anpassad gymnasieskola. Utbildningen inom den anpassade gymnasieskolan finns på S:t Botvids gymnasieskola och erbjuder många former av stöd och anpassningar efter individuella behov. Där finns

⁴ 17 kap 6§ Skollagen (2010:800)

tre nationella program som leder till examen. Även ett individuellt program erbjuds.

Elever som tillhör den anpassade gymnasieskolans målgrupp, har också rätt att välja introduktionsprogrammen individuellt alternativ, yrkesintroduktion och språkin introduktion. Elever inom denna målgrupp som överväger dessa alternativ, behöver få förstärkt studie- och yrkesvägledning.

Gymnasieintyg eller skriftlig sammanställning

När en elev på introduktionsprogram har nått sina mål för utbildningen enligt den individuella studieplanen, utfärdas ett gymnasieintyg som visar vilken utbildning eleven har genomgått.⁵ Intyget ska innehålla uppgifter om

- utbildningens mål
- samtliga betyg som eleven har fått
- andra insatser som har ingått i den individuella studieplanen och om det finns ett yrkesområde som utbildningen har riktats mot
- då det är aktuellt, en bilaga som intygar då eleven har genomfört ett yrkespaket

En elev som avbryter sin utbildning på ett introduktionsprogram eller inte når målen enligt sin individuella studieplan, ska få en sammanställning av de delar av utbildningen som har fullföljts.

Introduktionsprogram på Botkyrkas kommunala gymnasieskolor

Programinriktat val, IMV

Syfte

Syftet med programinriktat val är att elever ska få en utbildning som är inriktad mot ett visst nationellt program och att de så snart som möjligt ska kunna antas till det programmet.

⁵ 8 kap. 21§ Gymnasieförordningen

Behörighet

Programinriktat val riktar sig till ungdomar som inte har alla de godkända betyg som krävs för behörighet till ett nationellt program, men som har godkända betyg från grundskolan i svenska eller svenska som andraspråk och godkända betyg i

- engelska eller matematik samt i minst fyra andra ämnen, eller
- engelska och matematik samt i minst tre andra ämnen

Utbildningens inriktning

Utbildningen på programinriktat val ska vara inriktad mot ett nationellt program. Huvudmannen erbjuder flera inriktningar mot nationella program inom såväl yrkesprogram som högskoleförberedande program. Programmet erbjuds för en grupp elever, utformas i förväg och är sökbart.

Plats för utbildningen

Programinriktat val finns med inriktning mot de flesta nationella program som erbjuds på Botkyrka kommuns gymnasieskolor. I tabell 1 anges studievägar och inriktningar på respektive skola.

Skola	Studieväg	Inriktning mot nationellt program
Tumba gymnasieskola	IMVRL	Restaurang- och livsmedelsprogrammet
S:t Botvids gymnasieskola	IMVEK	Ekonomiprogrammet
	IMVNA	Naturvetenskapsprogrammet
	IMVSA	Samhällsvetenskapsprogrammet
	IMVVO	Vård- och omsorgsprogrammet
	IMVBF	Barn- och fritidsprogrammet, fritid och hälsa.
	IMVFS	Försäljnings- och serviceprogrammet
Skyttbrinks gymnasieskola	IMVSA	Samhällsvetenskapsprogrammet, specialpedagogisk verksamhet
	IMVBA	Bygg- och anläggningsprogrammet, husbyggnad
	IMVFT	Fordon- och transportprogrammet, personbil

	IMVFT	Fordon- och transportprogrammet, karosseri och lackering.
--	-------	---

Tabell 1.

Struktur och upplägg

Eleven läser de grundskoleämnena som den saknar betyg i, och som den behöver för att kunna antas till programmet tillsammans med alla andra elever som går programinriktat val. Samtliga gymnasiekurser läser eleven integrerat med elever på det nationella programmet.

Om utbildningen är inriktad mot ett yrkesprogram ska utbildningen innehålla arbetsplatsförlagt lärande. Arbetsplatsförlagt lärande behöver dock inte förekomma i den omfattning som anges på det nationella programmet.

Innehåll

Programinriktat val ska innehålla

- de grundskoleämnena som en elev inte har godkända betyg i och som krävs för att eleven ska bli behörig till ett nationellt program, och
- kurser som ingår i det nationella program som utbildningen är inriktad mot.

Utbildningens längd

Utgångspunkten är att det ska vara möjligt för eleven att bli behörig till ett nationellt program inom ett år.

Uppföljning av elevens utbildning

Eleven förväntas bli behörig till det nationella programmet innan det andra läsåret börjar. Om eleven uppnår gymnasiebehörighet under läsårets gång, kan elev antas till aktuellt nationellt program på samma skola i mån av plats. Eleven kan också söka till det nationella programmet, när det startar på höstterminen, i det centrala antagningssystemet.

Mentor följer kontinuerligt elevens skolsituation och signalerar behov utifrån elevens individuella studieplan. Om eleven riskerar att inte nå målen med utbildningen inom ett år, genomförs samtal med elev och dennes vårdnadshavare. Samtalet syftar till att kartlägga orsaker och komma fram till vilka åtgärder som behövs för att uppnå behörighet eller om elevens individuella studieplan behöver ändras.

Individuellt alternativ, IMA

Syfte

Syftet med individuellt alternativ är att eleverna ska gå vidare till

- yrkesintroduktion
- annan fortsatt utbildning eller
- arbetsmarknaden

Behörighet

Individuellt alternativ utformas för enskild elev och

- vänder sig i första hand till ungdomar som inte är behöriga till ett yrkesprogram och
- vill ha en mer allmänt inriktad utbildning som förbereder dem för annan utbildning.

Om det finns synnerliga skäl, kan också ungdomar som uppfyller behörighetskraven för ett yrkesprogram tas emot på individuellt alternativ.

Elever som tillhör målgruppen för den anpassade gymnasieskolan ska av hemkommunen erbjudas individuellt alternativ. Hemkommunen behöver dock inte erbjuda sådan utbildning om det med hänsyn till elevens bästa finns extra starka skäl att inte göra det.

Före utbildningsstart

Elever i årskurs 9 som är intresserad av programmet, söker till IMA i det centrala antagningssystemet Indra med hjälp av sin studie- och yrkesvägledare.

I augusti arrangeras en träff där alla kommuners gymnasieskolor presenterar de program där det finns platser kvar. Elever som inte blivit antagna till ett gymnasieprogram får en inbjudan dit. Elever som uppfyller behörighetskraven till IMA kommer även vid detta tillfälle att erbjudas plats på Skyttbrinks gymnasium.

Mottagandet av elever kan ske löpande under läsåret. När KAA (kommunala aktivitetsansvaret) identifierar en ungdom som inte arbetar eller studerar, erbjuds samtal. Om det passar ungdomens behov, erbjuds de att studera på IMA på Skyttbrinks gymnasium.

Struktur och upplägg

I samband med att eleven börjar på IMA, genomför skolan ett lära-kännasamtal. Där kartläggs elevens skolbakgrund, styrkor och stödbehov. En individuell studieplan skapas där syfte och mål med utbildningen beskrivs. Eleven har under hela sin utbildningstid en mentor på skolan.

Innehåll

Utbildningens huvudsakliga innehåll är de grundskoleämnena som eleven behöver för att nå sitt mål med utbildningen. Det ingår även andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling, så som exempelvis praktik, motivationshöjande insatser eller någon annan aktivitet som främjar elevens lärande. Eleven kan även läsa en gymnasiekurs eller delar av en gymnasiekurs.

Varje elev har en individuell studieplan där skola, elev och vårdnadshavare tillsammans fastställer elevens mål med utbildningen och vilka ämnen och andra insatser som ska ingå i elevens utbildning utifrån behov och förutsättningar.

Utbildningens längd

Elevens mål med utbildningen och uppföljning av elevens utveckling mot dessa avgör hur lång tid eleven behöver för att kunna komma vidare i sin utbildning. IMA har vanligtvis en ettårig planering men utformas och justeras efter elevens behov och förutsättningar och kan därför i enstaka fall bli treårig.

Uppföljning av elevens utbildning

I elevens individuella studieplan planeras utbildningens utformning och längd. Mentor följer kontinuerligt elevens skolsituation och signalerar eventuella behov utifrån elevens individuella studieplan. Vid det individuella utvecklingssamtalet följs elevens utbildning upp. Stor uppmärksamhet riktas vid varje samtal på elevens mål med sin utbildning. Beroende på hur tydligt elevens mål är, kan det då bli aktuellt att eleven går över till ett annat introduktionsprogram: programinriktat val eller yrkesintroduktion.

Plats för utbildning

Individuellt alternativ erbjuds på Skyttbrinks gymnasium i Botkyrka kommun. Här finns även en specialpedagogisk profil riktad till elever med långvarig skolfrånvaro.

På Tumba gymnasium erbjuds individuellt alternativ för elever med autism. Där finns platser på AST-enheten som är skolans specialpedagogiska profil. I tabell 2 anges studievägar och inriktningar på respektive skola.

Skyttbrinks gymnasieskola	IMA	Individuellt alternativ
	IMA	Individuellt alternativ, Specialpedagogisk verksamhet för elever med problematisk skolfrånvaro

Tumba gymnasieskola	IMA	Individuellt alternativ, Specialpedagogisk verksamhet för elever med autism
---------------------	-----	---

Tabell 2.

Yrkesintroduktion, IMY

Syfte

Syftet med yrkesintroduktion är att eleverna ska få en yrkesinriktad utbildning som

- underlättar för dem att etablera sig på arbetsmarknaden eller
- som leder till studier på ett yrkesprogram

Behörighet

Yrkesintroduktion står öppen för ungdomar som inte har de godkända betyg som krävs för behörighet till ett yrkesprogram. Om det finns synnerliga skäl, får ungdomar som uppfyller behörighetskraven för ett yrkesprogram tas emot på yrkesintroduktion. Elever som tillhör målgruppen för den anpassade gymnasieskolan kan erbjudas yrkesintroduktion.

Elever på språkintröduktion får övergå till yrkesintroduktion när de har nått kunskaper i svenska motsvarande minst nivå 2 i Bygga svenska, för att kunna tillgodogöra sig utbildningen. Om det finns synnerliga skäl, det vill säga extra starka skäl, kan undantag göras efter en individuell bedömning⁶

Arbetslivets behov

För gymnasieskolans nationella yrkesprogram finns det programråd för samverkan mellan skola och arbetsliv. Det hjälper skolan att hålla utbildningen relevant och aktuell. Det lokala arbetslivets behov av kompetens påverkar hur skolan utformar programmet. Det är ett viktigt underlag vid skolans utvecklingssamtal med eleven då den individuella studieplanen fastställs för yrkesintroduktion.

Inriktning

Yrkesintroduktion är individuellt utformad och har ämnesmässiga inriktningar mot bygg och anläggning, försäljning och service, barn och fritid, fordon och transport eller vård och omsorg.

⁶ 17 kap 11 § skollagen och proposition 2009/10:165 *Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet*, s. 449 - 451 och s. 807.

Struktur och upplägg

Yrkesintroduktion utformas för varje enskild elev. I början på utbildningen har eleven tillsammans med vårdnadshavare ett utvecklingssamtal. Då fastställs elevens individuella studieplan. Den beskriver bland annat elevens mål med sin utbildning.

Innehåll

Yrkesintroduktion innehåller hela eller delar av kurser i yrkesämnena som ingår i gymnasieskolans nationella yrkesprogram.

Eleven ska kunna läsa ämnen från grundskolan som den inte är behörig i. Andra insatser som är gynnsamma för elevernas kunskapsutveckling får ingå i utbildningen.

Utbildningen ska innehålla arbetsplatsförlagt lärande (APL) eller praktik.

Utbildningens längd

Elevens mål med utbildningen och uppföljning av elevens utveckling mot dessa avgör hur lång tid eleven behöver för att kunna komma vidare i sin utbildning. Yrkesintroduktionsprogrammet har mellan ett- och treåriga studieplaner.

Uppföljning av elevens utbildning

Huvudmannen har en systematisk plan att följa upp elevernas utbildning mot elevens utbildningsmål i elevens individuella studieplan. Huvudmannen bör ha en uttalad förväntan på eleven och en plan för att följa upp dennes utbildning beroende på hur studierna utvecklas. I detta arbete har elevens mentor en central roll.

Plats för utbildning

Yrkesintroduktion erbjuds på Skyttbrinks och S:t Botvids gymnasium. I tabell 2 anges studievägar och inriktningar på respektive skola.

S:t Botvids gymnasieskola	IMYVO	Vård- och omsorgsprogrammet
	IMYFS	Försäljning- och serviceprogrammet
	IMYBF	Barn- och fritidsprogrammet
Skyttbrinks gymnasieskola	IMYBA	Bygg- och anläggningsprogrammet, husbyggnad.
	IMYFT	Fordon- och transportprogrammet, karosseri och lackering
	IMYFT	Fordon- och transportprogrammet, personbil

Tabell 3.

Språkintröduktion, IMS

Syfte

Syftet med språkintröduktion är att ge ungdomar en utbildning med tyngdpunkt i det svenska språket, vilket gör det möjligt för dem att gå vidare till ett annat program i gymnasieskolan eller till annan utbildning.

Behörighet

Språkintröduktion erbjuds ungdomar som nyligen har kommit till Sverige och

- inte har de godkända betyg som krävs för behörighet till ett yrkesprogram och
- som behöver en utbildning med tyngdpunkt i det svenska språket för att kunna gå vidare i gymnasieskolan eller till annan utbildning.

Före utbildningsstart

Nyanlända ungdomar vägleds till gymnasieskola via Språkcentrum. Det gäller de med bostadsadress eller folkbokföringsadress i Botkyrka. I samband med mottagande görs en kartläggning av elevens bakgrund i följande avseenden:

- elevens kunskaper
- tidigare skolerfarenheter
- eventuella yrkeserfarenheter
- språkkunskaper
- bedömning av förväntad progressionstakt (långsam, medel och snabb).

Kartläggningen ligger till grund för planering av elevens utbildning och en individuell studieplan tas fram tillsammans med elev och vårdnadshavare. Bedömningen ska göras skyndsamt så att en individuell studieplan kan upprättas för eleven inom två månader från mottagandet. De elever som kommer från kommunens grundskolor söker till språkintröduktion genom gymnasieantagningen med bilaga. Antagning till språkintröduktion erbjuds under hela skolåret, men främst med start höst- eller vårtermin.

Struktur och upplägg

Elever som är på väg i språket enligt steg 2 Bygga svenska kan gå direkt vidare till annat intröduktionsprogram. Hänsyn tas till elevens förutsättningar och utbildningsmål. Elever i behov av stöd erbjuds extra anpassningar eller särskilt stöd.

Rektor utser mentorer till eleverna på språkintröduktion. Rutiner för mentorernas arbete med elevernas hela skolsituation finns. Mentorn har regelbundet samtal med eleven beroende på behov. Vid vissa av dessa samtal deltar studie- och yrkesvägledaren. Under samtalet tittar mentor och eleven tillsammans på om utbildningen leder mot elevens utbildningsmål, eller om den individuella studieplanen behöver revideras.

Elever som läser gymnasieämnen undervisas i grupp på språkintröduktionsprogrammet eller integrerat på ett nationellt program. Upplägg beror på ämne och elevens schema.

Innehåll

Språkintröduktion ska innehålla undervisning i grundskoleämnet svenska som andraspråk.

I övrigt ska språkintröduktion utformas utifrån den bedömning som görs av elevens förutsättningar. Beroende på vad eleven har för mål med sin utbildning ska eleven erbjudas andra grundskoleämnen och gymnasiekurser.⁷

Utbildningens längd

Längden på utbildningen planeras utifrån vad eleven behöver för att bäst nå sina utbildningsmål. Rutiner finns för planeringsmöten inför fortsatt utbildning inom och mellan skolformer. Studie- och yrkesvägledare deltar.

Utbildningstiden varierar vanligtvis mellan ett till tre läsår.

Uppföljning av elevens utbildning

Elevens parallella språk- och kunskapsutveckling innan godkända betyg följs regelbundet upp och används som underlag vid eventuell revidering av elevens individuella studieplan.

Skolprofessionens kunskaper om eleven tillvaratas genom dialog och samverkan mellan skolchef – rektor – lärare. Det för att utveckla utbildningen och fler elever ska kunna nå målen med sin utbildning.

Plats för utbildning

Utbildningen erbjuds på S:t Botvids gymnasium.

⁷ 6 kap. 8§ Gymnasieförordningen (2010:2039)